

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12.09.2014 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Monika Kiwiorska-Pająk

Protokolant :st. sekretarz sądowy Kamila Rakowska

przy udziale zainteresowanego W. S.

po rozpoznaniu w dniu 12.09.2014 r. w Świdnicy

sprawy (...) **Spółdzielni (...) w Ś.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o zwrot nienależnie wypłaconych świadczeń

na skutek odwołania (...) **Spółdzielni (...) w Ś.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 28.04.2014 r. Nr (...)

oddala odwołanie,

zasądza od strony powodowej (...) Spółdzielni (...) w Ś. na rzecz strony pozwanej kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 851/14

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Spółdzielnia (...) w Ś. odwołała się od decyzji strony pozwanej z dnia 28.04.2014 r., którą została zobowiązana do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres od 01.08.1998 r. do 15.03.2014 r. w kwocie 592, 20 zł i odsetek za okres od 17.02.2001 r. do 28.04.2014 r. w kwocie 540 zł 49 gr. Łącznie w w/w decyzji strona pozwana przypisała do zwrotu kwotę 1132 zł 69 gr. Strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w części dot. zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres od 01.08.1998 r. do 15.03.2014 r. i odpowiednio naliczonych odsetek i umorzenie w tym zakresie postępowania. Wskazała, iż nie zgadza się z wydaną decyzją w zakresie zobowiązania do zwrotu świadczenia ponad okres 3 lat. Według wnioskodawcy art. 86 ust.6 ustawy systemowej zobowiązuje płatnika składek lub inny podmiot do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w przypadku przekazania nieprawdziwych danych mających wpływ na wysokość świadczeń z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z art. 84 ust.3 czyli za okres nie dłuższy niż 3 lata. Zdaniem wnioskodawcy przepis art. 84 ust.6 ustawy systemowej w żaden sposób nie

stanowi o zwrocie świadczenia za pełen okres. Tym bardziej, iż wobec braku instytucji przedawnienia tych świadczeń, możliwe byłoby bezterminowe żądanie przez ZUS zwrotu kwot za okresy nawet kilkudziesięcioletnie. Wnioskodawca podniósł, iż ZUS do tej pory powołując się na art. 84 ust.6 ustawy systemowej stosował 3- letni okres zwrotu kwoty nienależnych świadczeń. Wnioskodawca zarzucił również błędne naliczenie odsetek. Wskazał, iż art.84 ust.6 ustawy systemowej odsyła w tym zakresie do przepisów kodeksu cywilnego, który przewiduje 3 letni okres przedawnienia jako świadczeń okresowych (art.118 k.c.). Według wnioskodawcy 13- letni okres dla odsetek za zwłokę nie wynika z żadnych wyliczeń ani z dat wypłaconego świadczenia.

Strona pozwana w odpowiedzi na odwołanie wniosła o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł podnosząc, iż zaskarżoną decyzją działającą na podstawie art. 84 ust.6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych orzekła o obowiązku zwrotu przez płatnika składek (...) Spółdzielnię (...) w Ś. kwoty 1132 zł 69 gr tytułem nienależnie wypłaconych z ubezpieczeń społecznych świadczeń rentowych na rzecz W. S. co nastąpiło na skutek podania przez płatnika nieprawdziwych danych co do wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego W. S. w okresie za który strona skarżąca wystawiła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. S. w dniu 28.12.1995 r. złożył u strony pozwanej wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. Do wniosku dołączył zaświadczenie (...) Spółdzielni (...) w Ś. z dnia 18.12.1995 r., w którym w/w pracodawca wykazał, iż był zatrudniony od 01.07.1972 r. do 30.09.1992 r. w charakterze pracownika gospodarczego oraz, że jego wynagrodzenie w roku 1985 r. wyniosło 201 192 zł, w 1986 r - 273 763zł , w 1987 r.- 303 350 zł , w 1988 r. 544 431 zł, 1989 r. 2018 812 zł, w 1990 r. 10 369 492 zł.

Kolejny wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy S. S. złożył w dniu 11.08.1998 r. Do wniosku dołączył zaświadczenie (...) Spółdzielni (...) w Ś. z dnia 31.07.1998 r. w którym w/w pracodawca wykazał, iż S. S. w był zatrudniony od 01.07.1972 r. do 30.09.1992 r. i jego wynagrodzenie za 1981 r. wyniosło 77 667 zł, za 1982 r. 131 385 zł, za 1983 r. – 91 249 zł, za 1984 zł – 175 768 zł, 1985 r. – 191172 zł, za 1986 r - 273 763zł , za 1987 r.- 303 350 zł , za 1988 r. 544 431 zł, 1989 r. 2018 812 zł.

Decyzją z dnia 22.09.1998 r. strona pozwana przyznała prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01.08.1998 r. Kolejnymi decyzjami strona pozwana przyznawała S. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dalszy okres.

Pismem z dnia 24 stycznia 2014 r. strona pozwana zwróciła się do (...) Spółdzielni (...) w Ś. o wskazanie jakie faktycznie wynagrodzenie otrzymywał W. S. za 1985 r. albowiem w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 18.12.1995 r. wykazano w roku 1985 r. wynagrodzenie w kwocie – 201192 zł, natomiast w zaświadczeniu z dnia 31.07.1998 r. za rok 1985 wykazano kwotę 191172 zł.

W piśmie z dnia 11.02.2014 r. strona powodowa wniosła o anulowanie zaświadczeń z dnia 18.12.1985 r. i z dnia 31.07.1998 r. oraz poinformowała, iż powstałe różnice wynikają z błędnego ujęcia kwot dotyczących skupu butelek, funduszu 0,3 i 0,8 oraz ujęcia premii i godzin nadliczbowych w nie odpowiednich rubrykach. Jednocześnie w nadesłanym zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu strona powodowa wykazała, iż wynagrodzenie S. S. wyniosło za 1980 r.- 56875 zł, za 1981 r. 78149 zł, za 1982 r. 128885 zł, za 1983 r. –139120 zł, za 1984 zł – 175.768 zł, 1985 r. – 191.142 zł, za 1986 r - 268263 zł , za 1987 r.- 294850 zł , za 1988 r. 538 431 zł, za 1989 zł 2019412 zł, za 1990 r. – 10321792 zł, za 1991 r. – 16870700 zł , za 1992 r. 14406400 zł.

Decyzją z dnia 04.03.2014 r. strona pozwana wobec stwierdzenia, że dotychczas wypłacone świadczenie ustalono od błędnej podstawy wymiaru przeliczyła od 01.03.2014 r. tj. od miesiąca w którym wydano niniejszą decyzję, rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Pismem z dnia 07.03.2014 r. strona pozwana poinformowała W. S., iż w związku z zaistniałymi rozbieżnościami w przychodzie w latach 1981- 1989 przeprowadzono postępowanie z zakładem pracy, w wyniku którego, po nadesłaniu

przez zakład pracy skorygowanego zaświadczenia Rp 7, ustalono nowy niższy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 85.18 %. Z uwagi na powyższe od marca 2014 r. świadczenie będzie wypłacone w obniżonej wysokości.

Decyzją z dnia 18.03.2014 r. strona pozwana przyznała W. S. z urzędu prawo do emerytury od dnia 16.03.2014 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Zaskarżoną decyzją z dnia 28.04.2014 r. strona pozwana zobowiązała stronę powodową do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres od 01.08.1998 r. do 15.03.2014 r. w kwocie 592, 20 zł i odsetek za okres od 17.02.2001 r. do 28.04.2014 r. w kwocie 540 zł 49 tj. do dnia wydania decyzji Łącznie strona pozwana przypisała do zwrotu kwotę 1132 zł 69 gr. Strona pozwana wskazała, iż obciążenie wnioskodawcy obowiązkiem zwrotu tych należności jest uzasadnione, gdyż świadczenie zostało wypłacone w zawyżonej wysokości w wyniku błędnego ujęcia kwot dotyczących wynagrodzenia w okresie 1981-1983, 1985-1989 w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp 7 z dnia 18.12.1985 r. i 31.07.1998 r. wobec czego renta z tytułu niezdolności do pracy W. S. była wypłacana w zawyżonej wysokości.

dowód : akta rentowe zainteresowanego W. S.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zaskarżoną decyzją strona pozwana na podstawie art. 84 ust.6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zobowiązała wnioskodawcę do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres od 01.08.1998 r. do 15.03.2014 r. w kwocie 592, 20 zł i odsetek za okres od 17.02.2001 r. do 28.04.2014 r. w kwocie 540 zł 49 gr., łącznie strona pozwana przypisała do zwrotu kwotę 1132 zł 69 gr. Strona pozwana wskazała, iż obciążenie wnioskodawcy obowiązkiem zwrotu w/w należności jest uzasadnione, gdyż świadczenie zostało wypłacone w zawyżonej wysokości w wyniku błędnego ujęcia przez wnioskodawcę w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 18.12.1985 r. i 31.07.1998 r. kwot wynagrodzenia uzyskiwanych przez W. S. w okresie 1981-1983, 1985-1989.

Wnioskodawca w odwołaniu od zaskarżonej decyzji wniósł o jej zmianę w zakresie okresu za jaki przypisano do zwrotu nienależnie pobrane świadczenie wraz z odsetkami oraz o umorzenie postępowania. Wskazał, iż art. 86 ust.6 ustawy systemowej zobowiązuje płatnika składek lub inny podmiot do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w przypadku przekazania nieprawdziwych danych mających wpływ na wysokość świadczeń z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z art. 84 ust.3 cyt. ustawy czyli za okres nie dłuższy niż 3 lata. Wnioskodawca zarzucił również błędne naliczenie odsetek. Wskazał, iż art.84 ust.6 ustawy systemowej odsyła w tym zakresie do przepisów kodeksu cywilnego, który przewiduje 3 letni okres przedawnienia jako świadczeń okresowych.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest to, że skutek błędnego wykazania przez wnioskodawcę w zaświadczeniach o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 18.12.1985 r. i 31.07.1998 r. kwot wynagrodzenia W. S. za okresy od 1981-1983 i od 1985-1989 w okresie od 01.08.1998 r. do 15.03.2014 r. pobierał on świadczenie rentowe w zawyżonej wysokości.

Kwestią sporną jest to za jaki okres strona pozwana winna przypisać do zwrotu nienależnie wypłacone świadczenia czy za cały okres za który wypłacono nienależnie świadczenie tj. za okres od 01.08.1998 r. do 15.03.2014 r., czy tylko za okres 3 lat czego domaga się wnioskodawca.

Zgodnie z art. 84. ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

2. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach - za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata. (ust.3)

Jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot (ust.6).

W ocenie Sądu rację ma strona pozwana, iż zgodnie z art. 84 ust.6 ustawy emerytalnej wnioskodawca jest zobowiązany do zwrotu nienależnie wypłaconego świadczenia za cały okres za, który wypłacono nienależnie świadczenie tj. 01.08.1998 r. do 15.03.2014 r.

Wskazać należy, iż nie można przypisać do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko za okres 3 lat , ponieważ w niniejszej sprawie nie ma zastosowania ust.3 gdyż dotyczy on świadczeniobiorców a nie płatników składek o czym świadczy to, że został umiejscowiony bezpośrednio po zasadach regulujących odpowiedzialność osób pobierających świadczenie a poza tym w ust.6 nie ma odesłania do ust.3. Takie stanowisko jest zgodne ze stanowiskiem reprezentowanym przez orzecznictwo. Między innymi Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 4 czerwca 2014 r. III AUa 293/14 wskazał, iż przepis art. 84 ust.3 u.s.u.s ograniczający żądanie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń do ostatnich 12 miesięcy i 3 lat został umiejscowiony bezpośrednio po zasadach regulujących odpowiedzialność konkretnych osób – tj. osób pobierających świadczenie, co wskazuje, że ograniczenie czasowe dotyczy tej tylko kategorii osób.

Wobec odesłania w ust. 6 jedynie do ust. 1 należało uznać, iż strona pozwana słusznie uznała, iż zwrotowi podlega nienależnie wypłacone świadczenie za okres 01.08.1998 r. do 15.03.2014 r.

Również nie zasługuje na uwzględnienie podniesiony w odwołaniu zarzut przedawnienia odsetek. Zgodnie z przepisem art. 84 ust.1 cytowanej ustawy osoba, która pobrała nienależnie świadczenie z ubezpieczeń społecznych jest zobowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami. Nie znajdzie tu jednak zastosowania powołany w odwołaniu art.118k.c. przewidujący 3-letni okres przedawnienia. W wyroku z dnia 23.02.2010r. , I UK 210/09 , Sąd Najwyższy zajął się wykładnią art. 84 ust. 1 ustawy systemowej w zakresie rozumienia odesłania do prawa cywilnego stwierdzając, iż „zasady prawa cywilnego”, których dotyczy odesłanie, odnoszą się jedynie do odsetek. Zasadą określoną w prawie cywilnym, odnoszącą się do odsetek jest możliwość ich żądania w razie opóźnienia się dłużnika ze spełnieniem świadczenia (art. 481 § 1 k.c.). Określenie terminu, od kiedy dłużnik - pobierający nienależne świadczenie z ubezpieczenia społecznego - opóźnia się z jego zwrotem nie jest objęte odesłaniem. Nie jest to materia „zasad prawa cywilnego” , lecz prawa ubezpieczeń społecznych. „Zasady prawa cywilnego” regulujące opóźnienie dłużnika w spełnieniu świadczenia cywilnoprawnego są różnorodne, uzależnione od rodzaju świadczenia. Odesłanie do prawa cywilnego nie dotyczy terminów wymagalności świadczeń cywilnoprawnych ani - co się z tym wiąże - określenia, od kiedy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. Są to zasady dotyczące odsetek tylko pośrednio. Odesłanie byłoby niejednoznaczne, gdyby rozumieć je tak szeroko, gdyż w prawie cywilnym opóźnienie dłużnika uregulowane jest w różnorodny sposób w zależności od tego, jakiego świadczenia dotyczy. Określenia od kiedy należą się odsetki od świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także od świadczeń podlegających zwrotowi, należy poszukiwać w prawie ubezpieczeń społecznych a nie w prawie cywilnym. Analogiczne poglądy zostały wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2008 r. (I UK154/08, M.P. Pr. 2009 nr 4, poz. 208), w którym Sąd Najwyższy uznał, że nie ma żadnych podstaw do stosowania przepisów prawa cywilnego (o bezpodstawnym wzbogaceniu lub czynnie niedozwolonym) do oceny wymagalności nienależnie pobranego świadczenia.

Za nieuzasadniony należy uznać również zarzut , iż strona pozwana dopiero po 15 latach, po wydaniu decyzji emerytalnej zweryfikowała dokumenty na podstawie, których przyznała świadczenie . Zgodnie z przepisem art. 76 §1 k.p.a. dokumenty urzędowe sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy państwowe samorządowe w ich zakresie działania stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo stwierdzone i przepis ten ma również zastosowanie do dokumentów sporządzonych przez pracodawców. Jeżeli zatem pracodawca wydaje zaświadczenie , organ rentowy może prowadzić postępowanie przeciwko treści tego dokumentu, ale jedynie wówczas gdy istnieją powody do zakwestionowania ich prawidłowości.

Z tych też powodów Sąd na podstawie art. 47714 §1 k.p.c. oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji .

Orzeczenie o kosztach oparto o przepis art. 98 k.p.c. w związku z § 2 i § 11ust.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 490).